

Bài báo nghiên cứu

QUAN ĐIỂM CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM VỀ AN NINH CON NGƯỜI TRONG VĂN KIỆN ĐẠI HỘI XIII VÀ NHỮNG ĐỊNH HƯỚNG CƠ BẢN TRONG ĐẢM BẢO AN NINH CON NGƯỜI Ở VIỆT NAM

Lê Hoàng Việt Lâm

Trường Đại học An ninh nhân dân, Bộ Công an, Việt Nam

Tác giả liên hệ: Lê Hoàng Việt Lâm - Email: hoangvietlamle@gmail.com

Ngày nhận bài: 06-8-2021; ngày nhận bài sửa: 14-10-2021; ngày duyệt đăng: 30-10-2021

TÓM TẮT

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng tiếp tục một cách nhất quán các phương hướng phát triển về con người đã được khẳng định trong các Đại hội trước đây, đặc biệt là Đại hội XII. Đồng thời, trên cơ sở những nhận thức mới về lí luận, những thay đổi trong bối cảnh lịch sử thế giới và điều kiện thực tế trong nước, Văn kiện Đại hội XIII cũng bổ sung, phát triển nhiều nội dung mới nhằm đảm bảo tốt hơn an ninh con người, tạo động lực phát triển bền vững đất nước trong giai đoạn tới. Bằng phương pháp phân tích tư liệu, bài viết đi vào khái quát những nội dung cơ bản về an ninh con người trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, từ đó gợi mở những định hướng để các cấp ủy đảng, chính quyền và toàn dân quán triệt, đưa tinh thần nghị quyết Đại hội XIII vào cuộc sống, góp phần bảo đảm quyền, lợi ích hợp pháp của con người, vì con người.

Từ khóa: an ninh con người; Đảng Cộng sản Việt Nam; Đại hội XIII

1. Đặt vấn đề

Sau chiến tranh lạnh, khái niệm “an ninh con người” được sử dụng phổ biến bắt đầu vào những năm 60 của thế kỉ XX từ quan điểm của nhà tâm lí học Canada W. E. Blatz với công trình nghiên cứu lí thuyết về “an ninh cá nhân” (Individual security). Sau đó, định nghĩa “an ninh con người” lần đầu tiên được Liên Hiệp Quốc đưa ra năm 1994 trong *Báo cáo phát triển con người*. Theo Liên Hiệp Quốc, an ninh con người thể hiện ở hai khía cạnh cơ bản: An toàn trước các mối đe dọa triền miên, như: Đói khát, bệnh tật, áp bức; được bảo vệ trước những biến động bất thường và có hại đối với cuộc sống hàng ngày, trong mọi môi trường. (Bui, 2009, p.4).

Tại các nước Đông Nam Á, trong lịch sử, mặc dù không đề cập thuật ngữ “an ninh con người”, nhưng một số quốc gia đã ban hành các chiến lược, luận thuyết gắn chặt với an ninh của con người. Điển hình như Indonesia, từ giữa thập niên 60 của thế kỉ XX, Tổng thống Suharto đã sử dụng thuật ngữ “an ninh toàn diện”, bao gồm các khía cạnh chính trị,

---

Cite this article as: Le Hoang Viet Lam (2021). The views of the Vietnamese communist party in the XIII document on human security and basic orientations in ensuring human security in Vietnam. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 18(10), 1918-1927.

kinh tế, văn hóa – xã hội và quân sự, cả trong môi trường đối nội lẫn đối ngoại. Ở Malaysia, năm 1986 Thủ tướng Mahathir Mohamed đã từng tuyên bố an ninh quốc gia không thể tách rời ổn định chính trị, thành tựu kinh tế và hài hòa xã hội. Còn tại Thái Lan, trong thời kì Thủ tướng Chuan Leekpai nắm quyền cũng đã hình thành cách tiếp cận an ninh con người bao hàm các vấn đề rộng lớn từ nhân quyền, sự nghèo khổ và dịch bệnh, vấn đề giới và thành kiến xã hội cho đến suy thoái môi trường, tội phạm và chủ nghĩa khủng bố... (Bui, 2009, p.5).

Nghiên cứu các văn kiện của Đảng, đặc biệt là từ Đại hội VI đến Đại hội XII, có thể thấy, xuyên suốt đường lối của Đảng đều hướng tới mục tiêu chính của sự phát triển ở nước ta là vì con người và do con người, được thể hiện rõ nét trên ba lĩnh vực cơ bản: Lĩnh vực chính trị, lĩnh vực kinh tế và lĩnh vực xã hội. Theo đó, con người là trung tâm của các chính sách kinh tế – xã hội, thúc đẩy và bảo vệ quyền con người là nhân tố quan trọng cho sự phát triển bền vững. Mọi chủ trương, đường lối, chính sách của Việt Nam cho mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” là vì con người và cho con người.

2. Giải quyết vấn đề

2.1. Quan điểm của Đảng về “an ninh con người” trong Văn kiện Đại hội XIII (2021)

Trong Văn kiện Đại hội XIII, thuật ngữ “an ninh con người” đã xuất hiện với tư cách là một nội dung lí luận mới và được sử dụng **11 lần** (Đại hội XII: 2 lần) nhằm xác lập định hướng phát triển đất nước trong thời kì 2021-2030 và nhiệm vụ trọng tâm trong nhiệm kì Đại hội, cũng như các nhiệm vụ, phương hướng, giải pháp cụ thể khác. Theo đó, “an ninh con người là trạng thái người dân được sống ổn định, an toàn, không bị đe dọa bởi các nguy cơ xâm hại; bảo vệ an ninh con người là bảo đảm và thực thi đầy đủ các quyền con người, quyền cơ bản của công dân được quy định trong Hiến pháp năm 2013, bảo đảm mọi người dân được sống ấm no, tự do, hạnh phúc trong một môi trường xã hội trật tự, kỉ cương, an ninh, an toàn, lành mạnh” (To, 2021). Có thể thấy, tư duy về an ninh con người tại Đại hội XIII của Đảng hàm chứa nhiều nội dung cơ bản, bao quát trong toàn bộ lĩnh vực của đời sống xã hội.

Trước hết, Đại hội xác định việc đảm bảo an ninh con người thực chất là việc phát huy nhân tố con người, đề cao nhân tố con người, đặt con người vào vị trí trung tâm của chiến lược phát triển, nhằm đảm bảo cho sự phát triển bền vững của con người và xã hội. Kế thừa quan điểm trong Chiến lược phát triển kinh tế xã hội 10 năm 2011-2020, Nghị quyết Đại hội XIII đã phát triển lên một tầm cao mới nhằm phát huy mạnh mẽ giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam:

Khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, ý chí tự lực tự cường và phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc để xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Phát huy tối đa nhân tố con người, coi con người là trung tâm, chủ thể, nguồn lực quan trọng nhất và mục tiêu của sự phát triển; lấy giá trị văn hóa, con người Việt Nam là nền tảng, sức mạnh nội sinh

quan trọng đảm bảo sự phát triển bền vững. (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.215-216).

Đây thực chất là sự cụ thể hóa các tư tưởng lập hiến đã nêu trong Hiến pháp 2013 và trở thành các mục tiêu, định hướng phát triển đất nước từ năm 2021 đến 2025 (40 năm giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước), 2030 (100 năm thành lập Đảng) và tầm nhìn đến năm 2045 (100 năm thành lập nước).

Bên cạnh đó, Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh bảo vệ an ninh con người nhằm đảm bảo cho sự phát triển bền vững của con người và xã hội: “Tăng cường quản lý phát triển xã hội, bảo đảm tiến bộ và công bằng xã hội, tính bền vững trong các chính sách xã hội, nhất là phúc lợi xã hội, an ninh xã hội, an ninh con người” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.147-148). Đây là sự tiếp nối nhất quán nhận thức của Đảng về vai trò, vị trí, ý nghĩa, tầm quan trọng của việc giải quyết các vấn đề xã hội như một nội dung đặc biệt quan trọng vì mục tiêu phát triển con người. Đó cũng là hạt nhân của định hướng xã hội chủ nghĩa trong các chính sách phát triển kinh tế – xã hội nói chung, thể hiện tính ưu việt của chế độ xã hội ta, chế độ luôn lấy con người làm mục tiêu phát triển. Có thể khẳng định, nhân dân luôn là trung tâm trong mọi hoạch định chính sách, quyết nghị của Đảng ta. Ý Đảng – Lòng Dân chính là kim chỉ nam, cội nguồn sức mạnh để đất nước vững bước đi lên, vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Đại hội xác định bảo vệ an ninh con người là bảo vệ an ninh quốc gia, coi an ninh con người là một bộ phận của an ninh quốc gia. Trong Chuyên đề “*Những nhận thức mới, tư duy mới về an ninh quốc gia trong Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng*”, Bộ trưởng Bộ Công an Tô Lâm đã khẳng định Đại hội đã đưa ra nhận thức mới về an ninh quốc gia một cách toàn diện hơn, rộng hơn, sâu hơn, rõ ràng hơn, không chỉ có các vấn đề an ninh chính trị, quân sự truyền thống, mà còn bao quát cả những vấn đề an ninh phi truyền thống. Theo đó, an ninh quốc gia bao gồm: An ninh chính trị, an ninh kinh tế, an ninh quân sự, an ninh biên giới, biển, đảo, an ninh đối ngoại, an ninh tư tưởng – văn hóa, an ninh xã hội, an ninh thông tin, an ninh kết nối, an ninh mạng, an ninh doanh nghiệp, an ninh tài chính – tiền tệ, an ninh năng lượng, an ninh lương thực, an ninh dân cư, an ninh dân số, an ninh cơ sở dữ liệu, an ninh môi trường, *an ninh con người*... Ở đây, nhân tố con người, an ninh con người **làm trung tâm** của mọi hoạt động, bảo vệ an ninh con người vừa là mục tiêu phấn đấu, vừa là động lực bảo đảm cho sự ổn định chính trị xã hội và xây dựng, phát triển đất nước trường tồn, thịnh vượng. Do vậy, mối quan hệ giữa an ninh con người và an ninh quốc gia là mối quan hệ thống nhất biện chứng hữu cơ với nhau. Bảo vệ an ninh quốc gia cũng chính là bảo vệ an ninh con người, bảo vệ cuộc sống bình yên, hạnh phúc của người dân.

Đồng thời, với tư cách là thành viên của xã hội, mọi người dân có quyền được bảo đảm an ninh quốc gia để bảo đảm và thực hiện các quyền không thể thiếu về dân sự, chính trị, kinh tế, xã hội, văn hóa và cả an ninh lãnh thổ. Không có an ninh quốc gia, con người

không thể thực hiện được các quyền về dân sự, chính trị, kinh tế, xã hội và văn hóa của mình một cách đầy đủ và kịp thời. Do đó, bảo đảm an ninh quốc gia là trách nhiệm quan trọng nhất của quốc gia, cũng chính là nhằm bảo đảm an ninh con người. Ngược lại, không thể bảo đảm vững chắc an ninh quốc gia nếu như không bảo đảm an ninh con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng khẳng định: “Nếu nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì” (Ho, 2011a, p.64).

Trong Văn kiện Đại hội, vấn đề an ninh con người được đề cập toàn diện trong nhiều nội dung, lĩnh vực, bao quát toàn bộ những vấn đề liên quan đến an sinh xã hội, phát triển con người. Đại hội XIII của Đảng chỉ ra 12 định hướng phát triển đất nước trong giai đoạn 2021-2030, trong đó có 2 định hướng đề cập đảm bảo “an ninh con người”, cụ thể: Định hướng thứ 5 là: “Quản lý phát triển xã hội có hiệu quả, nghiêm minh, bảo đảm an ninh xã hội, an ninh con người; thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội; xây dựng môi trường văn hóa, đạo đức xã hội lành mạnh, văn minh...” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.116) và định hướng thứ 7 là: “Kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, an ninh con người, an ninh kinh tế, an ninh mạng, xây dựng xã hội trật tự, kỉ cương...” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.117). Nhiệm vụ thứ 4 trong 6 nhiệm vụ trọng tâm được Đảng xác lập trong nhiệm kỳ Đại hội XIII vạch rõ: “Khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; giữ gìn và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Việt Nam trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, hội nhập quốc tế...” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.202).

Như vậy, an ninh con người được Đại hội thể hiện rõ nét cả trong định hướng phát triển đất nước giai đoạn 2021-2030; về quản lý phát triển xã hội bền vững, bảo đảm tiến bộ, công bằng xã hội; về quản lý và sử dụng hiệu quả đất đai, tài nguyên, bảo vệ môi trường, chủ động thích ứng với biến đổi khí hậu; về tăng cường quốc phòng, an ninh, bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; về những nhiệm vụ trọng tâm, các đột phá chiến lược trong nhiệm kỳ Đại hội XIII và trong nhiều nội dung quan trọng khác, đặc biệt là được mở rộng và thể hiện một cách bao trùm trong tất cả các mặt của cuộc sống của con người và các lĩnh vực của đời sống xã hội, từ chính trị, kinh tế cho đến văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, bảo vệ môi trường, giáo dục, y tế... Điều này không chỉ thể hiện quyết tâm chính trị của Đảng Cộng sản Việt Nam trong việc bảo đảm an ninh con người trong bối cảnh mới mà quan trọng hơn là từng bước làm cho vấn đề an ninh con người được thấm thấu trong suy nghĩ và trong hành động của các cơ quan, nhân viên nhà nước, trong các cấp, các ngành và trong toàn hệ thống chính trị, vì sự an toàn của mỗi cá nhân con người nói riêng và toàn xã hội nói chung trong bối cảnh mới hiện nay.

Đặc biệt, văn kiện Đại hội XIII chỉ rõ mối quan hệ giữa văn hóa và con người, chú trọng vấn đề chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng phát triển con người. Có thể thấy, văn kiện Đại hội không chỉ đặt ra vấn đề “đúc kết, xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị con người Việt Nam” (Central Theoretical Council, 2021, p.167), mà còn nhấn mạnh, làm rõ hơn yêu cầu về “xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.143). Trong điều kiện đất nước ngày càng phát triển, hội nhập ngày càng sâu rộng vào các tiến trình của thế giới, việc gắn bó chặt chẽ mối quan hệ giữa “hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người” với “hệ giá trị gia đình Việt Nam” là một nhận thức mới, trong đó đặt hệ giá trị gia đình vào vị thế vốn rất quan trọng của nó, với tư cách là các tế bào của xã hội, là hạt nhân lưu giữ và phát huy các hệ giá trị quốc gia, giá trị văn hóa, con người Việt Nam. Hơn nữa, gia đình là môi trường giáo dục đầu tiên vô cùng quan trọng, đặc biệt là nơi hình thành và nuôi dưỡng những mầm mống đầu tiên có ý nghĩa định hướng về tính cách của mỗi con người. Vì thế, đây cũng chính là cách đặt vấn đề về sự cần thiết phải quan tâm, có những giải pháp, điều kiện tích cực hơn trong việc xây dựng và phát huy hệ giá trị gia đình Việt Nam trong điều kiện mới, vì mục tiêu đảm bảo an ninh con người một cách bền vững, lâu dài, có lộ trình và sự hoạch định cụ thể.

Để đảm bảo an ninh con người, Đại hội đặc biệt chú trọng vấn đề chăm lo, giáo dục, bồi dưỡng phát triển con người. Quan điểm này thể hiện nhận thức ngày càng sâu sắc, bám sát thực tiễn hơn của Đảng về vai trò, vị trí, ý nghĩa quan trọng của việc giáo dục, bồi dưỡng nhằm xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, cân bằng giữa cuộc sống vật chất và tinh thần, hài hòa giữa các nhu cầu kinh tế và đời sống đạo đức, văn hóa. Trong vấn đề phát triển con người để hướng tới đảm bảo an ninh con người, Đảng ta chú trọng nhấn mạnh đến vấn đề giáo dục và bảo vệ trẻ em, thanh niên, thiếu niên và nhi đồng, coi đây là đối tượng quyết định tương lai của đất nước, cần được giáo dục, bồi dưỡng toàn diện, song cũng là lớp người dễ bị tổn thương, cần được quan tâm và bảo vệ tốt hơn nữa. Đại hội cũng xác định quá trình giáo dục cần nhấn mạnh “lòng yêu nước, lòng tự hào dân tộc, truyền thống và lịch sử dân tộc, ý thức trách nhiệm xã hội” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.143); “nâng cao nhận thức, ý thức tôn trọng và chấp hành pháp luật, bảo vệ môi trường...” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.143).

*Mặt khác, để đảm bảo an ninh con người, Đại hội XIII không chỉ tập trung khẳng định những giá trị tốt đẹp, những giá trị tích cực có ý nghĩa căn bản và quyết định làm nên bản sắc văn hóa và con người Việt Nam, mà còn **nhìn thẳng vào sự thật** với tinh thần tự phê bình và phê bình nghiêm khắc. Báo cáo chính trị Đại hội XIII đã khẳng định: “Từng bước vươn lên khắc phục các hạn chế của con người Việt Nam; xây dựng con người Việt Nam thời đại mới, gắn kết chặt chẽ, hài hòa giữa giá trị truyền thống và giá trị hiện đại” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.143). Đây là lần đầu tiên trong một văn kiện*

Đại hội Đảng, Đảng ta chính thức đặt vấn đề “khắc phục những hạn chế” trong mối quan hệ hữu cơ, không tách rời với việc giáo dục, phát huy những đức tính tốt đẹp của con người Việt Nam đã được hình thành trong lịch sử. Như vậy, Đảng ta đã xác định việc khắc phục những hạn chế và phát huy những mặt tốt đẹp trong truyền thống có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, góp phần xây dựng và không ngừng hoàn thiện con người Việt Nam, vì mục tiêu đảm bảo an ninh con người.

Đại hội XIII còn xác định vấn đề “an ninh con người” ở Việt Nam còn một số hạn chế: năng lực, trình độ nền kinh tế còn thấp ảnh hưởng đến đời sống vật chất của người dân; tình trạng gia tăng tội phạm, tệ nạn, tiêu cực, mâu thuẫn, xung đột xã hội... ở một số nơi chậm khắc phục, giảm nghèo chưa bền vững, phân hóa giàu - nghèo chưa có giải pháp hữu hiệu để xử lý; chất lượng dịch vụ y tế, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số còn khó khăn, bất cập; công tác lãnh đạo, quản lý “bảo đảm an ninh con người, trật tự, an toàn xã hội; sử dụng tài nguyên, bảo vệ môi trường còn nhiều bất cập, gây bức xúc xã hội” (The Communist Party of Vietnam, 2021, p.32); nhiều yếu tố ảnh hưởng tới an ninh, an toàn con người chưa được quan tâm giải quyết triệt để... Những hạn chế vừa nêu bắt nguồn từ nhận thức của một số cấp ủy, chính quyền, cán bộ đảng viên còn chưa sâu sắc, thiếu thống nhất; công tác chỉ đạo, tổ chức yếu; năng lực quản lý, điều hành hạn chế, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên vẫn tiếp diễn tạo ra những hậu quả xấu cho con người, xã hội...

Như vậy, trong Văn kiện Đại hội XIII, an ninh con người là một trong những vấn đề trọng tâm, hàm chứa cách tiếp cận đa chiều, thể hiện tư duy lí luận mới của Đảng. Vì vậy, việc nhận thức đúng đắn những điểm mới đó, đề ra những định hướng và quán triệt trong mọi hành động của các cấp ủy đảng, chính quyền và toàn dân là nhu cầu bức thiết, góp phần bảo đảm quyền, lợi ích hợp pháp của con người, vì con người.

2.2. Định hướng đảm bảo an ninh con người ở Việt Nam theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII

Trong bối cảnh mới, việc xác lập những định hướng để đảm bảo an ninh con người có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, góp phần ổn định chính trị - xã hội và phát triển đất nước bền vững. Để đưa những quan điểm cơ bản của Đại hội XIII về an ninh con người vào cuộc sống, đảm bảo sự đúng đắn, khoa học, đồng thời đập tan những luận điệu xuyên tạc về an ninh con người ở Việt Nam, cần phải xác lập những định hướng cơ bản sau:

Trước hết, phải nắm vững và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về con người và vai trò của quần chúng nhân dân trong lịch sử. Vì lẽ đó, phải quán triệt và đảm bảo tính thống nhất giữa mặt tự nhiên và mặt xã hội của con người, đồng thời định rõ vai trò của quần chúng nhân dân với tư cách là “chủ thể sáng tạo chân chính ra lịch sử”. Quần chúng nhân dân không chỉ là động lực cơ bản của mọi cuộc cách mạng xã hội; là lực lượng sản xuất cơ bản của xã hội, trực tiếp sản xuất ra của cải vật chất, là cơ sở

của sự tồn tại và phát triển của xã hội, mà còn là người sáng tạo ra những giá trị văn hóa tinh thần.

Đặc biệt, cần quán triệt quan điểm “con người là mục tiêu, là động lực của cách mạng” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, từ đó vận dụng sáng tạo tư tưởng của Người về xây dựng con người và chiến lược “trồng người”: “Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây; vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người” (Ho, 2011b, p.528), vì mục tiêu phát triển con người, đảm bảo an ninh con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh khi sinh thời luôn có một ước vọng: “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta hoàn toàn được tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành” (Ho, 2011a, p.187). Ý nguyện đó của Người phản ánh khát vọng của nhân dân Việt Nam, thể hiện những giá trị thiết yếu về quyền con người, an ninh con người, là mục đích, tôn chỉ hoạt động xuyên suốt của Nhà nước Việt Nam. Những mong ước tốt đẹp đó, như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định, “chính là những giá trị đích thực của chủ nghĩa xã hội và cũng chính là mục tiêu, là con đường mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng ta và nhân dân ta đã lựa chọn và đang kiên định, kiên trì theo đuổi” (Nguyen, 2021).

Trong tổ chức triển khai thực hiện cần tuyệt đối tôn trọng luật pháp quốc tế về quyền con người, tiếp thu có kế thừa và chọn lọc kinh nghiệm của các quốc gia, tổ chức quốc tế trong đảm bảo an ninh con người; chủ động đối thoại nhân quyền với Mỹ, EU, Na Uy, Thụy Sĩ, Vatican, đồng thời tiếp tục đẩy mạnh, hợp tác chiến lược, phối hợp trong các vấn đề liên quan đến an ninh con người, như vấn đề nhân đạo và hậu quả chiến tranh, bao gồm việc tìm kiếm quân nhân Mỹ mất tích trong chiến tranh... Cần nghiên cứu và tuân thủ các quy định các tuyên ngôn nhân quyền mà Việt Nam đã kí kết như: Tuyên ngôn nhân quyền quốc tế (1948), Công ước quốc tế các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa (1966), Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị (1982), Công ước chống tra tấn và các hình thức trừng phạt hay đối xử tàn ác, vô nhân đạo hoặc hạ thấp nhân phẩm (1984)...

Tuy nhiên, một mặt, Đảng luôn ủng hộ việc tăng cường hợp tác quốc tế trong lĩnh vực quyền con người, tuân thủ những nguyên tắc chung của luật pháp quốc tế trong quá trình đảm bảo an ninh con người, kế thừa những luận thuyết về an ninh con người của các tổ chức quốc tế...; đồng thời, tiếp cận nó một cách hợp lý trong điều kiện đặc thù của một quốc gia. Đảng ta khẳng định không nước nào có quyền sử dụng quyền con người hay lấy mục tiêu đảm bảo an ninh con người làm công cụ can thiệp vào công việc nội bộ của quốc gia khác. Mặt khác, quá trình đảm bảo an ninh con người phải gắn với tiến trình phát triển kinh tế của đất nước. Một đặc trưng cơ bản, một thuộc tính quan trọng của định hướng xã hội chủ nghĩa trong kinh tế thị trường ở Việt Nam là phải gắn kinh tế với xã hội, thống nhất chính sách kinh tế với chính sách xã hội, tăng trưởng kinh tế đi đôi với thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội ngay trong từng bước, từng chính sách và trong suốt quá trình phát triển. Trong bài viết *Một số vấn đề lý luận và thực tiễn về CNXH và con đường đi lên*

CNXH ở Việt Nam, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: “Không chờ đến khi kinh tế đạt tới trình độ phát triển cao rồi mới thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội, càng không “hi sinh” tiến bộ và công bằng xã hội để chạy theo tăng trưởng kinh tế đơn thuần. Trái lại, mỗi chính sách kinh tế đều phải hướng tới mục tiêu phát triển xã hội; mỗi chính sách xã hội phải nhằm tạo ra động lực thúc đẩy phát triển kinh tế; khuyến khích làm giàu hợp pháp phải đi đôi với xóa đói, giảm nghèo bền vững, chăm sóc những người có công, những người có hoàn cảnh khó khăn” (Nguyen, 2021). Đây là một yêu cầu có tính nguyên tắc để bảo đảm sự phát triển lành mạnh, bền vững, theo định hướng xã hội chủ nghĩa mà Đảng ta đã vạch ra.

Cần lưu ý rằng, để xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, tạo tiền đề để đảm bảo an ninh con người, trước hết phải chú trọng phát triển văn hóa. Bởi lẽ, con người vừa là chủ thể sáng tạo ra văn hóa, vừa là sản phẩm của văn hóa, vừa là người thụ hưởng văn hóa. Con người là nhân tố quyết định không chỉ trong lĩnh vực văn hóa, mà còn trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Đảng đã khẳng định, xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện phải trở thành mục tiêu của Chiến lược phát triển. Con người, trước hết là nhân dân lao động phải được đặt vào trung tâm của quá trình phát triển kinh tế – xã hội, mọi chương trình, dự án, kế hoạch phát triển kinh tế – xã hội đều phải xuất phát từ con người, vì con người, không đánh đổi lợi ích kinh tế bằng mọi giá, bất chấp pháp luật và đạo lý xã hội. Đồng thời, khai thác, phát huy các nguồn lực văn hóa của dân tộc làm động lực cho sự phát triển kinh tế – xã hội.

Đặc biệt, phải xác định bảo vệ nền tảng tư tưởng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch theo tinh thần Nghị quyết 35/NQ-TW, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị, nhất là tập trung đấu tranh có hiệu quả với các tổ chức “nhân quyền quốc tế” như: “Theo dõi nhân quyền”, “Phóng viên không biên giới”, “Ủy ban bảo vệ kí giả”... là một trong những phương cách quan trọng để bảo vệ an ninh con người trong bối cảnh Việt Nam hiện nay. Đồng thời, cần xác định phương hướng để đấu tranh chống lại luận điệu xuyên tạc lợi dụng quan niệm về an ninh con người để tô điểm cho quan điểm phi lý “nhân quyền cao hơn chủ quyền”, coi chủ quyền quốc gia không phải là thiêng liêng, bất khả xâm phạm. Mặt khác, cần tiếp tục xây dựng cơ chế quản lý an ninh thông tin, an ninh mạng, đặc biệt là lành mạnh hóa thông tin trên mạng xã hội. Kiên quyết xử lý nghiêm minh, kịp thời các hoạt động phản cảm, vô văn hóa thông qua hình thức livestream của các nhân vật “nổi tiếng”; triển khai thực hiện có hiệu quả *Bộ quy tắc ứng xử trên mạng xã hội* vừa được Bộ Thông tin và Truyền thông ban hành (17/6/2021).

3. Kết luận

Đảm bảo an ninh con người là một trong những nội dung đặc biệt quan trọng được Đảng ta đặt ra trong Đại hội XIII - Đại hội mở đầu cho thập kỉ thứ hai của thế kỉ XXI, với nhiều trọng trách và sứ mệnh mới trước những đòi hỏi bức thiết của dân tộc. Quan điểm

đúng đắn đó thể hiện sự kế tục, tiếp nối tư tưởng Hồ Chí Minh và tư duy của Đảng trong các đại hội trước đây, đồng thời thể hiện tầm nhìn chiến lược, tất cả vì con người. Để đưa tinh thần của Nghị quyết Đại hội XIII về an ninh con người vào cuộc sống, cần xác lập những định hướng cơ bản, đúng đắn như: nắm vững và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về con người và vai trò của quần chúng nhân dân; tôn trọng luật pháp quốc tế về quyền con người; bảo vệ nền tảng tư tưởng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch..., vì “khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc” mà Nghị quyết đã đặt ra.

❖ **Tuyên bố về quyền lợi:** Tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Central Theoretical Council (2021). *New points in Documents for the national 13th delegation meeting* [Nhung diem moi trong cac van kien dai hoi XIII cua Dang]. Hanoi: National Politics Publishing House.
- Bui H. K. (2009). An ninh con người: Quan niem chau Au - Van de cua Dong Nam A [Human Security: The European Perspective - The Problem of Southeast Asia]. Hanoi: European Studies Review.
- Ho Chi Minh (2011a). *CD Rom Ho Chi Minh's collected works* [CD Rom Ho Chi Minh toan tap]. Vol.4. Hanoi: National Politics Publishing House.
- Ho Chi Minh (2011b). *CD Rom Ho Chi Minh's collected works* [CD Rom Ho Chi Minh toan tap]. Vol.15. Hanoi: National Politics Publishing House.
- Nguyen, P. T. (2021). *Some theoretical and practical issues on socialism and the path towards socialism in Vietnam* [Mot so van de ly luan va thuc tien ve chu nghia xa hoi va con duong di len chu nghia xa hoi o Viet Nam]. Retrieved July 14, 2021, from <https://vtv.vn/chinh-tri/tong-bi-thu-nguyen-phu-trong-mot-so-van-de-ly-luan-va-thuc-tien-ve-chu-nghia-xa-hoi-va-con-duong-di-len-chu-nghia-xa-hoi-o-viet-nam-20210516190637468.htm>
- The Communist Party of Vietnam (2021). *Documents for the national 13th delegation meeting* [Van kien Dai hoi dai bieu toan quoc lan thu XIII]. Hanoi: National Politics Publishing House.
- To, L. (2021). *Speech at the online national conference on researching, studying and grasping the Resolution of The 13th National Party Congress* [Bai phat bieu tai hoi nghi truc tuyen toan quoc nghien cuu, hoc tap, quan triet Nghi quyet Dai hoi XIII cua Dang]. Hanoi.

**THE VIEWS OF THE VIETNAMESE COMMUNIST PARTY IN THE XIII DOCUMENT
ON HUMAN SECURITY AND BASIC ORIENTATIONS IN ENSURING HUMAN
SECURITY IN VIETNAM**

Le Hoang Viet Lam

University of people's security, Ministry of Public security, Vietnam

Corresponding author: Le Hoang Viet Lam – Email: hoangvietlamle@gmail.com

Received: August 06, 2021; Revised: October 14, 2021; Accepted: October 30, 2021

ABSTRACT

The political report and other documents at the XIII Congress have continuously discussed orientations on human beings determined in previous congresses, especially in the XII Congress. Based on new perceptions of the theory, changes of the world historical context and domestic contexts, the documents of the XIII Congress added and developed new contents and gave orientations to further ensure human security, creating the stable motive to develop the country in the next period. Using content analysis, the article generalizes basic contents on human security in the Document of the XIII Congress. The results of the analysis were then presented so that the party committees and authorities at all levels and the public can thoroughly understand and apply the spirit of the Document of the XIII Congress into life, contributing to ensuring the human right and legitimate interests of the human being and for the human being.

Keywords: human security; the Communist Party of Vietnam; the XIII Congress